

عنوان مقاله:

ویژگی های نقوش و آرایه های جلد های قرآن عصر قاجاریه

محل انتشار:

دوفصلنامه علمی تخصصی سفالینه، دوره 1، شماره 1 (سال: 1393)

تعداد صفحات اصل مقاله: 14

نویسنده:

مصطفی رستمی - استادیار دانشکده هنر و معماری، دانشگاه مازندران

خلاصه مقاله:

کتابی که با تجلید نفیس و مزین به نقش های بدیع و ظریف تذهیب، گل و بته، گل و برگ، گل و مرغ، کتیبه یا کتابه های زیبای آیه های مقدس همراه با بسترهای رنگین متنوع در لچک وترنج و سرترنج باشد، ضمن تشویق بیشتر خواننده در خواندن و مطالعه کتاب، روح آدمی را به آرامش و نشاط و حضور در تصاویر خیال انگیز بهشت خدا دعوت می نماید. این ها ویژگیهایی بوده است که در جلد های قرآن قاجاری به نیکویی مشاهده می شود. در این دوران پرشکوه تجلید- به ویژه جلد سازی روغنی- جلد های قرآن کریم و دیگر کتاب های دینی چنانجا جلال و شکوه از هنرهای تذهیب عالی و نقش گل و بته و مرغ الهام گرفته است که گوئی پیروندگان زیبا و رنگین طبیعت با شادی و شغف نوید بهشت خدا را در لا به لای بوستان قرآن کریم پای کوبان می خوانند. این مقاله می کوشد تا ضمن بررسی و تطبیق جلد های نفیس قرآنی موجود در گنجینه های داخل و خارج کشور، به شناسایی، تحلیل و طبقه بندی ویژگی های آرایه های به کار رفته در جلد های قرآن عصر قاجار بپردازد. طبق بررسی های صورت گرفته در این مقاله، اگر چه برخی نگاره های مورد استفاده در جلد های قرآن عصر قاجار نظیر ترنج و لچک، گل و مرغ، گل و بته، گل و برگ، بته جقه، اسلیمی و ختایی، خوشه انگوری و شمایل پیامبر (ص) و معصومان (ع)، ارمغان زیبای دوره های پیشین است، ولی این نگاره ها هرگز تکرار محض از زمان های پیشین نبوده، بلکه هر کدام در قالب بدعتی حیرت انگیز در خلق جلد های نفیس قرآن پدید آمده اند.

کلمات کلیدی:

جلد های قرآن، قاجار، جلد روغنی، جلد سوخت، نگاره ها

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/500831>

